

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kodanikualgatuse kohta“

(COM(2018)131 final – 2018/0064 (COD))

(2018/C 440/21)

Raportöör: **Carlos Manuel TRINDADE**

Konsulterimistaotlus	nõukogu, 6.4.2018
	Euroopa Parlament, 16.4.2018
Õiguslik alus	ELi toimimise lepingu artikkel 46, artikli 91 lõige 1 ja artikkel 304
Vastutav sektsioon	tööhõive, sotsiaalküsimuste ja kodakondsuse sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	19.7.2018
Vastuvõtmine täiskogus	20.9.2018
Täiskogu istungi järk nr	537
Hääletuse tulemus	189/16/29
(poolt/vastu/erapooletuid)	

1. Järeldused ja soovitused

1.1 Piiriülese tööturu olukord põhjustab ettevõtjatele, töötajatele ja liikmesriikidele suuri probleeme, isearanis ebaausa konkurentsi, sotsiaalse dumpingu ning erinevate rikkumiste ja pettusejuhtumite näol maksude ja sotsiaalkindlustuse valdkonnas. Praeguseid probleeme ja konflikte on samuti süvendanud ettevõtjate ja töötajate puudulik teavitamine, ebapiisav koostöö liikmesriikide vahel ja enamiku tööinspeksioonide vähene suutlikkus. Ehkki on võetud teatavaid meetmeid, on ELi institutsioonid, komisjoni president, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, sotsiaalpartnerid ning kodanikuühiskonna organisatsioonid esile toonud vajadust teha rohkem ja paremaid jõupingutusi, et see olukord lahendada.

1.2 Komisjoni ettepanek võtta vastu määrus, millega luuakse Euroopa Tööjõuamet, on korrektse rakendamise korral oluline samm õiges suunas, et parandada piiriülest liikuvust, tagada vastavus ELi ja liikmesriikide õigusnormidega, tugevdada riiklike tööturuasutuste koostööd ja parandada juurdepääsu ajakohasele teabele, võidelda ebaseaduslike tavade vastu ning tugevdada siseturgu liikmesriikide koostöö ja toetuse abil ning eeldusel, et Euroopa Tööjõuamet austab riiklikke ja ELi pädevusi.

1.3 Komitee toetab komisjoni algatust, millega soovitakse lahendada piiriülese liikuvuse probleemid. Komitee märgib, et komisjon teeb ettepaneku võtta vastu määrus, millega loodaks Euroopa Tööjõuamet, ja rõhutab, et liikmesriikidevaheline struktureeritud koostöö luuakse tasakaalustatult, et leida ettevõtjate, töötajate, ametiasutuste ja riiklike tööinspeksioonide jaoks uuenduslikke ja lisaväärtust pakkuvaid lahendusi, säilitades seejuures kooskõla subsidiaarsuse põhimõttega.

1.4 Komitee toetab üldiselt komisjoni jõupingutusi piiriülese koostöö parandamiseks ja ebaseaduslike tavade vältimiseks. Komitee toob üksikasjalikumalt välja punktid, millega ta nõustub (vt punkt 4.1), teeb märkusi (vt punkt 4.2) ja esitab mõned ettepanekud (vt punkt 4.3), mida võetakse loodetavasti arvesse, et suurendada Euroopa Tööjõuameti tegevuse tõhusust.

1.5 Komitee soovib komisjonil olla väga tähelepanelik erinevate organite integreerimisel Euroopa Tööjõuametisse, et pikaajase kogemusi ja oskusteavet saaks asjakohaselt arvesse võtta ning et tagada, et ei esineks kattumisi teiste vahendite ja struktuuridega. Lõppkokkuvõttes on eesmärk tagada Euroopa Tööjõuameti tõhusam tegevus. Tuleb tagada Euroopa Tööjõuameti sõltumatus, eraldades sellele ülesannete täitmiseks piisavalt omavahendeid. Sellegipoolest hoiatab komitee Euroopa Tööjõuameti võimaliku vahendite vähesuse eest, mis võib selle tõhusust vähendada. Seetõttu on, võttes teadmiseks kõnealused ja mõned kahtlused, mida on väljendatud ameti kulutõhususe osas, oluline tagada, et ameti vahendeid hallataks nõuetekohaselt.

1.6 Oma erinevate ettepanekute hulgast juhib komitee iseäranis tähelepanu sotsiaalpartnerite osalemist käsitlevale ettepanekule (vt punkt 4.3.3). Piiriülese liikuvuse probleemidele on lihtsam lahendusi leida, kui sotsiaalpartnerid osalevad suuremal määral Euroopa, riigi ja valdkondlikul tasandil, mis on ka komitee allpool esitatud ettepaneku eesmärk. Komitee teeb ettepaneku muuta Euroopa Tööjõuametiga seotud sidusrühmade kogu konsultatiivnõukoguks ja tugevdada sotsiaalpartnerite esindatust kõnealusel organil.

2. Arvamuse taust

2.1 Viimastel aastatel on täheldatud tööjõu liikuvuse märkimisväärset kasvu: 2010. ja 2017. aasta vahel kasvas nende kodanike arv, kes elavad või töötavad liikmesriigis, mis ei ole nende sünniriik, 8 miljonilt 17 miljonini ning lähetatud töötajate arv kasvas 2010. aastast 68 % võrra, jõudes 2016. aastal 2,3 miljonini. Maanteeveosektoris on üle 2 miljoni töötaja, kes ületavad iga päev ELi siseseid piire kaupade või reisijate veo eesmärgil ⁽¹⁾.

2.2 Euroopa ühiskondliku olukorra oluline aspekt on seotud vaesuse määraga, mis ei ole märkimisväärselt vähenenud ning mõjutab ligikaudu 23,5 % Euroopa Liidu elanikkonnast ⁽²⁾. Osa neist on mitteaktiivsed ja heitunud inimesed, puuetega inimesed, kolmandatest riikidest saabunud sisseerandajad, romad ja kodutud. Mõned elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole, ning nende jaoks oleks lihtsam lahendusi leida, kui piiriüleseid tööturud toimiksid senisest tõhusamalt, kuna see pakuks rohkem töö saamise võimalusi.

2.3 ELi institutsioonid on väljendanud oma seisukohta töötajate liikuvuse küsimuse kohta. Komisjon väidab, et „[s]iiski on endiselt probleeme ELi eeskirjade järgimise ning tulemusliku ja tõhusa jõustamisega, mis võib ohustada usaldust ja õiglust siseturul. Eelkõige [—] seoses liikuvate töötajatega, keda võidakse kuritarvitada või kelle õigusi võidakse rikkuda, samuti seoses ettevõtjatega, kes tegutsevad ebakindlas või ebaselges ettevõtluskeskkonnas ja ebavõrdsetes tingimustes.“ ⁽³⁾ Euroopa Parlament rõhutab „vajadust tugevdada liikmesriikidepoolset ja -vahelist kontrolli ja koordineerimist, seda muu hulgas tööinspeksioonide vahelise teabevahetuse tõhustamise kaudu, ning toetada aktiivselt vaba liikumise õiguse kasutamist“ ⁽⁴⁾. Viimaks rõhutab nõukogu „vajadust parandada halduskoostööd ning arendada toetust ja teabevahetust töötajate lähetamisega seotud pettuste vastase võitluse raames, rõhutades samas teenuseosutajatele ja töötajatele antava selge ja läbipaistva teabe olulisust“ ⁽⁵⁾.

2.4 President Jean-Claude Junckeri 13. septembri 2017. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus võetakse hästi kokku ELi institutsioonide seisukoht: „Peaksime tagama, et uus Euroopa kontrolli- ja õiguskaitseasutus rakendab kõiki tööjõu liikuvust käsitlevaid ELi õigusnorme õiglaselt, lihtsalt ja tõhusalt. Näib absurdne, et pangandusnormide täitmise kontrollimiseks on meil pangandusjärelevalveasutus, aga ühisturul õigluse tagamiseks ühine tööjõuamet puudub.“ ⁽⁶⁾

2.5 Ka komitee on sellel teemal mitu arvamust ⁽⁷⁾ avaldanud.

2.6 Vaatamata sellele, et viimastel aastatel on tehtud mitu algatust ja ettepanekut, et edendada töötajate õiglast liikuvust, on nende elluviimine ja kontrollimine endiselt ebapiisav.

2.7 Praegune olukord, mida iseloomustavad kuritarvitamised ja ebaseaduslikud tavad mõnes liikmesriigis, on seotud populismiga ning on soodustanud viimastel aastatel paljudes liikmesriikides tekkinud Euroopa-vastaseid tundeid ja suundumust proteksionismile.

2.8 Need asjaolud näitavad, et praegu ei austata Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigusi, iseäranis neid, mis on esitatud artiklites 15, 16, 21, 29, 31, 34, 35 ja 45.

⁽¹⁾ SWD(2018) 68 final, lk 7.

⁽²⁾ Vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevad elanikud, 2016 (Eurostat, 2018).

⁽³⁾ COM(2018) 131 final, lk 1.

⁽⁴⁾ COM(2018) 131 final, lk 1 ja 2, 2015/2255(INI), 2013/2112(INI), 2016/2095(INI).

⁽⁵⁾ COM(2018) 131 final, lk 2.

⁽⁶⁾ 2017. aasta kõne olukorrast liidus on kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/commission/state-union-2017_et.

⁽⁷⁾ ELT C 75, 10.3.2017, lk 81, ELT C 264, 20.7.2016, lk 11, ELT C 345, 13.10.2017, lk 85, ELT C 197, 8.6.2018, lk 45.

2.9 See tõdemus on üks peamisi põhjuseid, miks võeti vastu Euroopa sotsiaaloiguste sammas, et „tagada kodanikele võrdsed võimalused ja juurdepääs tööturule, õiglasel töötingimused ning sotsiaalkaitse ja sotsiaalne kaasatus“⁽⁸⁾.

2.10 Need ELi institutsioonide esitatud tähelepanekud on kooskõlas Euroopa sotsiaalpartnerite, ametiühingute, ettevõtjate, aga ka mitme riikliku ametiasutuse aastate jooksul esitatud hoiatuste ja kriitikaga, milles nõuti järjepidevalt selliste poliitikameetmete loomist, millega oleks võimalik see olukord lahendada.

2.11 On üldtunnustatud, et liikmesriikide vahel on märkimisväärsed erinevused tööinspeksiiooniametitele antud pädevuse ja neile eraldatavate vahendite seisukohast ning et tööinspektorite arv on paljudel juhtudel ILO soovitatust⁽⁹⁾ väiksem. Lisaks näitavad sellised asjaolud nagu tööinspeksiioonile eraldatavate vahendite vähenemine, keelelised raskused ja erinevad digiteerimistasemed, et teadmised tööjõu piiriülese liikuvuse kohta ei ole piisavad ning et kõnealuste kitsaskohtade ületamiseks tuleb ELi tasandil tuleb võtta meetmeid ja pakkuda liikmesriikidele abi, et nad võiksid koostööd tehes ja vabatahtlikult ühiste algatustega liitudes olla tõhusamad ja proaktiivsemad.

2.12 Internetipõhise avaliku konsultatsiooni⁽¹⁰⁾ ja sisekonsultatsioonide tulemused näitavad, et esineb puudujääke, eeskätt piiriüleste töötajate ja ettevõtjate ebapiisava toetamise ning neile mõeldud ebapiisavate suuniste mõistes. Eeskätt on täheldatud, et üldsusele kättesaadav teave nende õiguste ja kohustuste kohta on puudulik ja killustatud, et riiklike ametiasutuste vahel ei toimu piisavat koostööd ja kooskõlastamist ning et eeskirju ei rakendata ega täideta tõhusalt. Sihtotstarbeliste konsultatsioonide tulemused olid erinevad. Enamik osalejaid toetas uue ameti loomist, mis keskenduks liikmesriikidevahelise koostöö parandamisele, hõlbustades teabe ja heade tavade vahetamist. Samal ajal rõhutasid vastanud, et uus amet peaks täielikult austama aluslepingust tulenevaid riiklikke pädevusi ega tohiks kehtestada liikmesriikidele täiendavaid aruandlusnõudeid. Lisaks kritiseeriti olemasolevate haldusstruktuuride dubleerimise ohtu.

3. Üldmärkused

3.1 Komitee toetab komisjoni jõupingutusi, et võidelda rikkumiste ja pettuse vastu piiriüleses liikuvuses. Selleks arendatakse Euroopa Tööjõuameti loomisega edasi 2014. aasta juulis esitatud poliitilisi suuniseid sotsiaalsema Euroopa loomiseks.

3.2 Komitee jagab komisjoni seisukohta, et on vaja tagada riiklike ametiasutuste tõhus koostöö ning kooskõlastada haldustegevust, et juhtida üha enam üleeuroopalist tööturгу ning vastata Euroopa Tööjõuameti abil – juhul, kui see luuakse –, millel on selged, subsidiaarsust ja proportsionaalsust arvestavad volitused, õiglasel, lihtsal ja tõhusal viisil olulistele probleemidele piiriülese liikuvuse vallas⁽¹¹⁾.

3.3 Komitee nõustub komisjoniga, et „tööjõu piiriülesest liikuvusest ELis saavad kasu nii üksikisikud, majandus kui ka ühiskond tervikuna“ ning et selle pakutavad eelised „sõltuvad selgetest, õiglaselt ja tõhusalt jõustatud eeskirjadest tööjõu piiriülese liikuvuse ja sotsiaalkindlustuse koordineerimise kohta“⁽¹²⁾.

3.4 Pärast komisjoni ettepaneku uurimist leiab komitee, et sellega täidetakse nõudeid, mis on seotud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega, Euroopa Parlamendi ja nõukogu kokkuleppega Euroopa detsentraliseeritud asutuste ratsionaliseerimise kohta, parema õigusloome põhimõttega ning seosega välja pakutud algatuse ning deklareerimata töö platvormi vahel.

⁽⁸⁾ COM(2017) 250, lk 4.

⁽⁹⁾ Kooskõlas ILO konventsiooniga nr 81 on soovitatav üks tööinspektor 10 000 töötaja kohta tööstusriikides (ILO 297. istung, november 2006).

⁽¹⁰⁾ COM(2018) 131 final.

⁽¹¹⁾ Euroopa Komisjon loetleb kõnealuseid probleeme järgmiselt: sotsiaalse dumpingu juhtumite olemasolu, kehtivate õigusaktide kohaldamata jätmine ning pettus piiriüleses olukorras; piiriülestele töötajatele ja tööandjatele antav ebapiisav teave ja toetus ning puudulikud suunised nende õiguste ja kohustuste kohta; raskused juurdepääsul teabele ja ebapiisav teabevahetus riiklike ametiasutuste vahel, kes vastutavad tööjõu liikuvuse ja sotsiaalkindlustuse koordineerimise eri valdkondade eest; riiklike ametiasutuste ebapiisav suutlikkus korraldada koostööd teiste liikmesriikide ametiasutustega; nõrgad või puuduvad mehhanismid õigusaktide piiriüleseks jõustamiseks; liikmesriikidevahelise piiriülese vahenduse mehhanismi puudumine kõigis tööjõu liikuvuse ja sotsiaalkindlustuse koordineerimise valdkondades.

⁽¹²⁾ COM(2018) 131 final.

3.5 Komitee leiab, et komisjoni otsus operatiivse lahenduse kasuks, mis seisneb uue ameti loomises liikmesriikidevahelise koostöö alusel ning olemasolevatele struktuuridele tuginemises, on erinevate kavandatavate stsenaariumite seast ⁽¹³⁾ õige valik ning et see vastab tegelikele vajadustele. Ta on nõus komisjoni arvamusega, mille kohaselt tagaks Euroopa Tööjõuameti rakendamiseks valitud vorm, nimelt määrus – juhul, kui see vastu võetakse, suurema õiguskindluse ja on seetõttu kõige sobivam.

3.6 Komitee on seisukohal, et Euroopa Tööjõuameti loomisega võidakse kõrvaldada kõigi liikmesriigi koostöö ja toetuse abil olulised eespool kirjeldatud puudused. Komitee rõhutab, et Euroopa Tööjõuamet peaks keskenduma tööjõu liikuvuse parandamisele, eeskirjade kohaldamisele, võitlusele rikkumiste vastu ning siseturu tugevdamisele, parandades piiriülest koostööd liikmesriikide vahel. Mida suuremal määral keskendub Euroopa Tööjõuamet oma ülesandele, jätmata kõrvale oma eesmärgid, seda paremini väldib ta negatiivseid väiteid ja tõlgendusi oma asjakohasuse kohta.

3.7 Komitee toetab üldiselt komisjoni määruse ettepanekut, eeskätt selle eesmärgid (artikkel 2), ülesandeid (artikkel 5), teavet tööjõu piiriülese liikuvuse kohta (artikkel 6), juurdepääsu tööjõu piiriülese liikuvuse teenustele (artikkel 7), liikmesriikidevahelist koostööd ja teabevahetust (artikkel 8) ning koostööd piiriüleste tööturu häirete korral (artikkel 14), kuna nende aspektidega määratletakse Euroopa Tööjõuameti pädevused, mis võivad otsustavalt kaasa aidata sellele, et tagatakse töö- ja sotsiaalkõiguste austamine vastuvõtvas riigis võrdsetel alustel, võitlus sotsiaalse dumpingu vastu, ettevõtjatevahelise tervistava konkurentsi edendamine ning võitlus pettuse vastu piiriülese liikuvuse vallas. Tegemist on probleemidega, mida liikmesriigid ei saa lahendada üksi.

3.8 Komitee arvates hajutavad kõnealused eesmärgid ja ülesanded põhjendatud kahtlusi seoses Euroopa Tööjõuameti tegelike ülesannete ja rolliga.

3.9 Komitee leiab, et Euroopa Tööjõuameti tegevus vastab kõikidele vajalikele tingimustele, et avaldada positiivset mõju, sest ta aitab anda liikmesriikidele ja sotsiaalpartneritele tõhusat tegevus- ja tehnilist toetust, et võidelda tööjõu liikuvusega seotud ebaseaduslike tavade, kuritarvitamise ja pettuse vastu. Tagatakse see, et austatakse töötajate ja kodanike õigusi võrdsele kohtlemisele, töövõimalustele juurdepääsule ning sotsiaalkindlustusele, pakkudes selleks töötajatele ja tööandjatele asjakohast teavet ja teenuseid, tagades koostöö ja teabevahetuse riiklike ametiasutuste vahel, ühiste ja kooskõlastatud kontrollide tegemise ning koostöö vaidluste ja tööturu häirete puhul, millel on piiriülene mõju, näiteks ettevõtete ümberstruktureerimised, mis hõlmavad mitut liikmesriiki.

3.10 Komitee soovib, et Euroopa Tööjõuamet oleks eeskujuks ja innustuseks mitte üksnes pädevate riiklike ametiasutuste suutlikkuse suurendamises, eeskätt tööinspeksioonide ja nende töötajate puhul, vaid ka teabe ja nõuannete pakkumises, et aidata Euroopa ettevõtjatel ja töötajatel olla teadlik piiriülestes olukordades kohaldatavatest eeskirjadest.

3.11 Komitee juhib tähelepanu sellele, kui olulised on tehnoloogilistest ja digitaalsetest uuendustest tulenevad uued töövormid ettevõtetes ja tööturul, mis toovad vältimatult kaasa tagajärgi piiriülese liikuvuse puhul, mistõttu peaks Euroopa Tööjõuamet seda uut olukorda arvesse võtma.

3.12 Komitee loodab, et kogemuste, pädevuste ja ülesannete koondamisest tulenev koostoime ning Euroopa Tööjõuameti raames ette nähtud koostöö on tõhus ning et selles välditakse dubleerimist ja ebaselgust, arvestades et

3.12.1 Euroopa Tööjõuamet lõimub mitmesse struktuuri, eeskätt Euroopa tööturuasutuste võrgustikku (EURES), töötajate vaba liikumise tehnilisse komiteesse, töötajate lähetamise eksperdikomiteesse, tehnilisse komisjoni, kontrollnõukokku, sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni lepituskomiteesse ning deklareerimata tööga võitlemise Euroopa platvormi;

3.12.2 see teeb koostööd olemasolevate Euroopa ametitega töö valdkonnas, s.t Cedefopiga, ⁽¹⁴⁾ ETFigaga, ⁽¹⁵⁾ EU-OSHaga, ⁽¹⁶⁾ Eurofoundiga, ⁽¹⁷⁾ sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoniga, sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise konsultatiivkomiteega ja töötajate vaba liikumise nõuandekomiteega.

⁽¹³⁾ SWD(2018) 68 final ja SWD (2018) 69 final, B peatükk.

⁽¹⁴⁾ Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus.

⁽¹⁵⁾ Euroopa Koolitusfond.

⁽¹⁶⁾ Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur.

⁽¹⁷⁾ Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond.

3.12.3 Sellegipoolest soovib ja loodab komitee, et suurem integratsioon ja koostöö toovad kaasa tegeliku arengu tõhususe seisukohast ning et kehtivaid häid tavasid ja erinevates valdkondades tehtud tööd ei seata ohtu. Komitee võtab teadmiseks Beneluxi riikides täheldatud head tavad ning deklareerimata töö vastase võitluse platvormi, aga ka Euroopa tsiviilehitussektoris Euroopa isikutunnistuse loomise head tavad. Neid algatusi tuleks jätkata ja võimaluse korral korrata ning, tuginedes sellele suutlikkusele, tuleks teha ka muid samalaadseid uuenduslikke algatusi. Veel üks näide seda laadi uuenduslikest algatustest on Euroopa sotsiaalkindlustusnumbri loomine, mis peaks konkreetsemalt toimuma sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist käsitleva määruse nr 883/2004⁽¹⁸⁾ ajakohastamise ning sotsiaalkindlustusalase teabe elektroonilise vahetamise süsteemiga (EESSI) seotud tööde lõpuleviimise raames.

3.13 Komitee rõhutab, et sotsiaalpartnerite osalemine Euroopa Tööjõuameti toimimises ja juhtimises on oluline (artikkel 24). Sellegipoolest rõhutab komitee, et selle kavandatav rakendamise viis on ilmselgelt ebapiisav. Komitee loodab, et nende osalemise tingimusi muudetakse nii, et see annaks tõelist lisaväärtust tööjõu liikuvusega seotud konkreetsete probleemide lahendamiseks.

3.14 Komitee leiab, et Euroopa Tööjõuamet peab austama subsidiaarsuse põhimõtet ega tohi sekkuda liikmesriikide tööturgude toimimisse, eeskätt nende töösuhete süsteemide, kõigil tasanditel peetavate kollektiivlääbirääkimiste, sotsiaalpartnerite autonoomia või tööinspeksioonide seisukohast.

4. Konkreetsed märkused

4.1 Komitee rõhutab ja toob esile järgmist:

4.1.1 tuleb edendada liikmesriikide ametiasutustega kooskõlastatult tehtavaid ühiskontrolle mittevastavuse, pettuse või kuritarvitamise juhtudel, ent seda tuleb teha kooskõlas asjaomaste liikmesriikide õigusaktidega. Kõnealused kontrollid peavad toimuma vabatahtlikkuse alusel, et austada liikmesriikide pädevusi. Sellegipoolest juhitakse tähelepanu asjaolule, et mõne liikmesriigi võimalik osalemisest keeldumine, mida tuleb alati põhjendada, võib Euroopa Tööjõuameti tegevuse tõhusust vähendada;

4.1.2 Euroopa Tööjõuametil ei ole ühiste ja kooskõlastatud kontrollide tegemiseks algatusõigust, vastav pädevus kuulub liikmesriikide asutustele, ent ta saab soovitada liikmesriikidel selliseid kontrolle korraldada, kui ta tuvastab õigusaktide rikkumisi, kuritarvitusjuhtumeid või piiriüleseid pettusi;

4.1.3 Euroopa Tööjõuamet peaks vastutama Euroopa tööalase liikuvuse portaali eest koostöös ühtse digitaalse portaali siseturu infosüsteemi ja sotsiaalkindlustusteabe elektroonilise vahetamise raames;

4.1.4 Euroopa Tööjõuamet peab oma tegevuse raames tunnustama ja väärtustama sotsiaalpartnerite autonoomiat ning kollektiivlääbirääkimisi ja -lepinguid ning eeskätt nende osalemise olulisust kõnealuste eesmärkide elluviimisel;

4.1.5 Euroopa Tööjõuameti toetus ametiühingutele ja ettevõtjatele on oluline teavitamise ja tehnilise abi raames, aga ka piiriüleste töövaidluste korral, tunnustades seega nende keskset rolli õigusaktide rakendamises;

4.1.6 Euroopa Tööjõuamet täidab vahendaja rolli riiklike ametiasutuste vaheliste konfliktide korral, eeskätt sotsiaalkindlustuse valdkonnas. Kõnealune protsess vajab selgitamist;

4.1.7 riikide kontaktametnikud aitavad kindlasti ühenduspunktidenä liikmesriikidega suurendada Euroopa Tööjõuameti tõhusust. Sellegipoolest tuleb täpsustada neid funktsionaalseid sidemeid päritoluliikmesriikidega ning mitte üksnes haldusasutustega, vaid ka riiklike sotsiaalpartneritega;

4.1.8 tuleb tagada Euroopa Tööjõuameti sõltumatus, eraldades sellele ülesannete täitmiseks piisavalt omavahendeid. Sellegipoolest hoiatab komitee Euroopa Tööjõuameti võimaliku vahendite vähesuse eest, mis võib selle tõhusust vähendada. Lisaks on olemas terve rida kahtlusi selle kulutõhususe osas ning seetõttu on oluline tagada, et selle vahendeid hallataks nõuetekohaselt.

⁽¹⁸⁾ ELT L 166, 30.4.2004, lk 1, parandus ELT L 200, 7.6.2004, lk 1.

4.2 Seoses Euroopa Tööjõuametile usaldatud ülesannetega esitab komitee järgmised tähelepanekud:

4.2.1 Riikide haldusasutuste vahelisi vaidlusi tööjõu liikuvuse ning sotsiaalkindlustuse koordineerimise valdkonnas võiks lahendada Euroopa Tööjõuameti vahendusel liikmesriikide riiklike asutuste taotlusel ja nõusolekul.

4.2.2 Sellise vahendustegevuse olemasolu ei tohi aga kahtluse alla seada asjaomaste osaliste võimalust esitada kaebusi pädevatele kohtuasutustele.

4.2.3 Tuleb selgitada Euroopa Tööjõuameti suhtlust ja koostööd ELi ametite ja muude asutustega, mis tegelevad tööga seotud küsimustega ning õigusaktide järgimise ja kohaldamisega.

4.2.4 Euroopa Tööjõuameti loomine ei tohi kaasa tuua ettevõtjate ja töötajate halduskulude suurenemist.

4.3 Võttes arvesse vajadust täita Euroopa Tööjõuameti loomise aluseks olevaid eesmärgi, teeb komitee ettepaneku tagada, et komisjoni määruse ettepanekus sätestatakse järgmised asjaolud:

4.3.1 Tuleb selgemalt esile tuua, et kõigil liikmesriikidel on kohustus Euroopa Tööjõuametiga koostööd teha, esitades teavet ja pakkudes abi ning juurdepääsu riiklikele andmebaasidele õigusaktide, sotsiaalkindlustuse ja maksuvaldkonnas. Lisaks tuleb täpsustada, kuidas jagatakse kulusid eri liikmesriikide vahel, iseäranis ühiste kontrollide korral.

4.3.2 Euroopa Tööjõuameti tegevus peaks aitama võidelda pettuste vastu, tehes asjakohasel juhul tihedat koostööd Europoliga ja Eurojustiga.

4.3.3 Määruse artikkel 24, milles käsitletakse sotsiaalpartnerite osalemist, on selgelt ebapiisav ning seda tuleks muuta järgmiselt:

- i. Sidusrühmade kogu asemel luuakse Euroopa Tööjõuameti konsultatiivnõukogu.
- ii. Lisaks kõnealusel artiklis juba ettenähtule peaks selle nõukogu ülesandeks olema esitada arvamus ametiaja ja igaaastaste tööprogrammide kohta, tegevusaruande kohta ning haldusnõukogu ettepaneku kohta nimetada ametisse tegevdirektor.
- iii. Konsultatiivnõukogu koosneb 17 liikmest, kellest 12 on pärit Euroopa sotsiaalpartnerite hulgast (muu hulgas ehitus-, põllumajandus- ja transpordisektorist), 3st komisjoni esindajast, haldusnõukogu esimehest, kes on ka konsultatiivnõukogu esimees, ja tegevdirektorist.
- iv. Konsultatiivnõukogu tuleb kokku vähemalt kolm korda aastas.

4.3.4 Euroopa Tööjõuamet peaks looma andmebaasi, mis sisaldab liikmesriikide esitatud ja ajakohastatud teavet ettevõtjate kohta, kes on pannud toime ebaseaduslikke tegusid piiriülese liikuvuse valdkonnas.

4.3.5 Euroopa Tööjõuametil tuleb tegeleda Euroopa sotsiaalkindlustusnumbri loomisega, kuigi vastav algatusõigus kuulub komisjoni pädevusse.

4.3.6 Euroopa Tööjõuamet peab koostama igal aastal piiriülese liikuvuse olukorra kohta aastaaruande, mis sisaldab hinnangut ohtude ja võimaluste kohta, eeskätt kõige haavatavamates geograafilistes piirkondades ja/või sektorites.

Brüssel, 20. september 2018

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Luca JAHIER

LISA

Arutelu käigus lükati tagasi järgmised muudatusettepanekud, mis kogusid hääletamisel siiski vähemalt veerandi häälest (kodukorra artikli 39 lõige 2).

Point 1.1

Muuta järgmiselt:

1.1. Piiriülese tööturu olukord põhjustab ettevõtjatele, töötajatele ja liikmesriikidele suuri probleeme, iseäranis ebaausa konkurentsi, ~~sotsiaalse dumpingu~~ ning erinevate rikkumiste ja pettusejuhtumite näol maksude ja sotsiaalkindlustuse valdkonnas. Praeguseid probleeme ja konflikte on samuti süvendanud ettevõtjate ja töötajate puudulik teavitamine, ebapiisav koostöö liikmesriikide vahel ja enamiku tööinspeksioonide vähene suutlikkus. Ehkki on võetud teatavaid meetmeid, on ELi institutsioonid, komisjoni president, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, sotsiaalpartnerid ning kodanikuühiskonna organisatsioonid esile toonud vajadust teha rohkem ja paremaid jõupingutusi, et see olukord lahendada.

Hääletuse tulemus:

Poolt: 93

Vastu: 124

Erapooletuid: 13

Punkt 3.7

Muuta järgmiselt:

3.7. Komitee toetab üldiselt komisjoni määruse ettepanekut, eeskätt selle eesmärgi (artikkel 2), ülesandeid (artikkel 5), teavet tööjõu piiriülese liikuvuse kohta (artikkel 6), juurdepääsu tööjõu piiriülese liikuvuse teenustele (artikkel 7), liikmesriikidevahelist koostööd ja teabevahetust (artikkel 8) ning koostööd piiriüleste tööturu häirete korral, mis mõjutavad piiriüleseid töötajaid (artikkel 14), kuna nende aspektidega määratletakse Euroopa Tööjõuameti pädevused, mis võivad otsustavalt kaasa aidata sellele, et tagatakse töö- ja sotsiaalõiguste austamine vastuvõtvas riigis võrdsetel alustel, võitlus ~~sotsiaalse dumpingu~~ ebaseaduslike tavade vastu, ettevõtjatevahelise tervistava konkurentsi edendamine ning võitlus pettuse vastu piiriülese liikuvuse vallas. Tegemist on probleemidega, mida liikmesriigid ei saa lahendada üksi.

Hääletuse tulemus:

Poolt: 96

Vastu: 121

Erapooletuid: 11
